

'כולהו רבנן דבי ריש גלותא לא ליפקו בסרבלי חתימי, לבר מינך, דלא קפדי עליך דבי ריש גלותא' — רש"י פרש משום אימת ריש גלותא.

ורב האי גאון פירש בענין אחר, וזו לשונו: 'כך פירש גאון אבי אבינו, שהיו המלכים טובעין בקרן כל טלית חשובה מטבע של מלך, כדי שלא להבריחה מן המס, וכדי שידוע שנלקחה מנתו ממנה. על כן אם תפול בשבת אפשר שיתירא ויקפל טליתו ויניח על כתפו. ומי שאינו מתירא מן המלכות אינו פוחד'. (מובא בחדושי הרשב"א. וכתב שזה הפירוש נראה יותר. הריטב"א פרש דברי הגאון, שהחותם הזה היה משמש סימן לאנשים הפטורים מן המס, כגון רבנן).

'הכי נמי מסתברא, מדקתני זה וזה אין מקבלין טומאה... הני הוא דלא מקבלי טומאה הא כליים דידהו מקבליים...' — יש לשאול, מדוע הוצרך לדיוק זה ולא אמר באופן הפשוט יותר, מכך שבסיפא דברייתא שנינו הבהמה אינה יוצאה בחותם, והלא לכאורה הטעם הוא שמא ייפסק ויביאנו בידי, ואם מדובר בשל טיט, הרי אינו חשוב לו להביאו, (כמו בחותם של עבד) — אלא על כרחך בשל מתכת. אלא שמסתימת הפוסקים משמע, שכל חותם של בהמה לא תצא, אף בשל טיט. ואמנם צריך ליתן טעם בדבר, והלא אין חשש שיביאנו בידי.

ונראה מזה שהחותם בבהמה נחשב משאוי [שלא כבעבד] ולא תכשיט, שאף על פי שעשוי לצורך זיהוי הבהמה, אין זה נחשב צורך שמירת גופה, עד שייחשב משום כך לתכשיט. ואף על פי שדרכה לצאת בו יום יום. ולפי זה אסור הדבר מדאורייתא ולא מצד גזרה.

[ואולם במשנה-ברורה (שה סקמ"ה) משמע לכאורה שהטעם הוא משום גזרה שמא ייפסק, שכתב שחותם שבכסות הבהמה גזרו אפילו הוא ארוג, שאין חשש שיתנתק — אטו שאינו ארוג. (וציין שם בשער-הציון לתוס' בסוגיא. ובאמת התוס' לא דיברו אלא בחותם של עבד, לא בבהמה). ולהאמור, אין צריך לטעם זה. אך נראה שזה אינו, כי כאשר החותם מחובר בבגד הריהו חלק ממנו ובטל אליו, ואינו משאוי, ובכגון זה הטעם היחיד ששייך הוא שמא ייפסק. ואין לומר אם כן יהא מותר בחותם טיט התפור בבגד — זה אינו, כי גזרו אטו שאינו ארוג, ושאינו ארוג הלא הוא משאוי גמור, הלכך גזרו גם בארוג אפילו בחותם של טיט].

ונראה שאם החותם מחובר לגופה — ודאי אינו משאוי, ולא מצינו שגזרו בזה שמא ייפסק. (וכן כתב בשמירת שבת כהלכתה — כו, ט).

(ע"ב) 'כל דבר אשר יבא באש תעבירו באש — אפילו דיבור יבא באש' — ואם אינו ענין לתחילת הפסוק, שהרי לענין בליעת איסור אין נפקותא בהשמעת קול, תנהו ענין להמשך הפסוק אך במי נדה יתחטא. (ראשונים).

דרשת דבר — דיבור, מצויה לרוב בדרו"ל. כגון: ברכות כד סע"ב; שביעית י, ח; יומא ה; ב"מ מד. עה: סנהדרין מא. שבועות מט. רש"י בראשית כ, יח.

דף נט

(ע"ב) 'לא תצא אשה בעיר של זהב ואם יצתה חייבת חטאת דברי רבי מאיר' — יש מי שפרש סברת רבי מאיר, לפי שבעיקרו נועד 'עיר של זהב' לזכירת ירושלים ולא לשם נוי. ובתחילה לא היו עושים אותו מזהב אלא מחומר פשוט, ברזל וכדו', וודאי לא היה נחשב לתכשיט אלא

כמשאוי. [ובזה מדוקדק הלשון 'עיר של זהב' — לשם מה הוצרך לציין ממה הוא עשוי, מה שלא ציין בשאר תכשיטים — אלא בא להדגיש שרק 'עיר' העשוי מזהב לשם נוי, פטור עליו, אבל עיר של ברזל שהיו נושאים אותו לזכר החורבן, ודאי משאוי הוא וחייבים עליו]. וסבר רבי מאיר שגם העשוי מזהב, הואיל ועיקרו בא לזכירת ירושלים, חייבים עליו.

ובזה מובנת סברת חכמים שאוסרים לצאת בו בשבת, הגם שדרך אשה חשובה לצאת בו, מאידך בכלילא מתירים (לדעת שמואל שבסמוך) — ומה טעם לחלק (וע' ברשב"א ובמאירי?) אך יש לפרש ש'אשה חשובה' שאמרו בענין עיר של זהב, היינו חשובה ביראת ה', שחפצה בזכירת ירושלים, ולא דוקא עשירה, הלכך חוששים חכמים שמא תשלוף ותראה לחברותיה, אבל 'אשה חשובה' שאמרו בכלילא היינו חשובה בעושר וכבוד, שאין דרכה לשלוף תכשיטה. (עפ"י חושי הנצי"ב — ג.).

ואולם בדברי הראשונים מוסבר טעמו של רבי מאיר באופן אחר; 'עיר של זהב' כבד הוא ואינו תכשיט, ואינו עשוי לקישוט אלא להראות עושר. (עפ"י רשב"א; תורא"ש).

ויש מי שפרש טעמו של רבי מאיר, שאין נחשב תכשיט דבר שאין מתקשטים בו רוב נשים אלא נשים חשובות בלבד. (חדש האביב. וע"ע להלן סב לענין 'כוליא')

'כלילא...' — אין זו 'טוטפת' דמתניתין שאסור לצאת בה, כי הטוטפת רגילות להתקשט בה כולן, אבל בכלילא אין מתקשטות אלא נשים חשובות. (חדש האביב)

'דרש לוי בנהרדעא כלילא שרי' — נפיק עשרין וארבע כלילי מכולה נהרדעא. דרש רבה בר אבוא במחוזא כלילא שרי, ונפקו תמני סרי כלילי מחדא מבואה' — ידוע שבני מחוזא היו אנשים אמידים, עוסקים במסחר ('שאני בני מחוזא דניידי' בפ"ק דגטין ועוד) ולא במלאכת כפיים (כדלעיל יב. ולהלן קט.). והיו מפונקים וגופם רגיש (כדברי רבא להלן קט.). וכן רחבי לבב ומקפידים על תיקון מלבושיהם (כדלהלן קיב. וברש"י). גם נשותיהן היו בטלות ממלאכה (כדברי רבא [מרא דאתרא] לעיל לב: 'הני נשי דמחוזא דאכלן ולא עבדן'. וכדומה אמר רבא בפסחים ג:), [גם ביתם היה נאה משאר בתים כדלהלן צה. שהיה מרוצף בניגוד לשאר בתים באותה תקופה]. ומן הסתם הנסיבות הללו, העושר מצד אחד והבטלה מאידך, גרמו להן להתעסק בטיפוח הופעתן ולהרבות קישוטיהן יותר משאר נשים. [נשות מחוזא היו רגילות גם בשתיית יין — כמבואר בכתובות סה. ובכלל שכיחא שכרות במחוזא, כמו שאמרו סופ"ג דתענית].

וכן לאידך גיסא; כיבוד האיש את אשתו בתכשיטים וכד', גורם לברכת הבית ולעושרו, [כמבואר בספרים, שהאשה היא כצינור השפע לברכת הבית, והיא המשלחת ברכה בעיסה, כענין 'לאברם הטיב בעבורה'. ע"ע במובא בב"מ נט]. כדברי רבא לבני מחוזא (בב"מ נט.) 'אוקירו לנשייכו כי היכי דתתעתרו'. (והכוונה במיוחד לכבדן בתכשיטים, כדברי ברש"י [בסנהדרין עו:]) על 'המכבדה יותר מגופו' — בתכשיטין. ובצד ההפוך, אמרו (להלן סב:) על אדם שאשתו מקללתו בפניו על עסקי תכשיטיה (רבא), שיש לו ואינו נותן לה — שהוא בא לידי עניות.

'תרי המייני קאמרתו!' — רש"י נקט כפי הפירוש שאוסר לצאת בשני חגורות. וכן נקטו התוס' ועוד ראשונים. ויש מתירים. וכתב הרמ"א (שא, לו) שראוי לנהוג איסור בדבר. (נראה שלא כתב כן בלשון איסור גמור, כי אף לדעת האוסרים אין איסורו אלא מדרבנן, כמו שהביא המשנ"ב שם, ולכן אפשר שמעיקר הדין היה ניתן לסמוך על המקלים).

ואולם כתבו הראשונים (תוס', רא"ש ושאר פוסקים), שאם כל חגור נתון על בגד אחר, כגון אחד על החלוק ואחד על המעיל העליון — מותר.

וכן במקום שהדרך לחגור בשני חגורות — כתבו הפוסקים שמותר.

ולפי זה כתבו כמה פוסקים אחרונים, שמותר לאדם לצאת לרשות הרבים עם חגור המיוחד לתפילה, הגם שהוא חגור בחגורה שבמכנסיו. (כן פסק בשמירת שבת כהלכתה יח,ה עפ"י כמה אחרונים). ואולם בשו"ת אגרות משה (או"ח ח"ב עו וח"ג מו וח"ד קא,ה) הורה איסור בדבר, לחגור גארט"ל על מכנסיו החגורים בחגורה. [ואולם אם הגארט"ל חגור על בגד עליון — מותר לכל הדעות, כאמור לעיל. אך לחגורו על המכנסים או על החולצה והעניבה, או לחגורו תחת החולצה, על הגופיה הסמוכה לגוף — אסור.

כן מובא מדבריו שם. וכן מובא בשם הגר"י קניבסקי זצ"ל – ע' 'תולדות יעקב' עמ' שח].

(לא הבנתי טעמו, שנקט כדבר פשוט שאין זו דרך לבישה, והלא כמה וכמה אנשים יש שנוהגים לחגור כן לתפילה. ואולי סבר שאמנם בזמן התפילה נחשבת זאת דרך לבישה, אך שלא בשעת התפילה אינו דרך מלבוש כלל, כי הדרך לחגור אותו סמוך ממש לתפילה. ולפי זה יש לצדד התר אם מתפלל תוך כדי לכתו בדרך. ואולם יש לפקפק בעיקר חילוק זה, בין זמן תפילה לזמן אחר, כי מאחר והיא דרך לבישה לעתים מסוימות, שוב אין זה משאוי, [וכדוגמת היוצא בטלית המיועדת לתפילה בשאר שעות היום, שאין הדרך לצאת עמה אז. וכמו הנושא תפלין, אף למאן דאמר שבת לאו זמן תפלין, אינו נחשב כמשאוי לפי שזה דרך מלבוש, כדלהלן סא].

ועוד יש להעיר, גם בהנחה שאין זה נחשב דרך לבישה, מכל מקום יש לו ענין ותועלת בחגירה זו, ולפי מה שכתב בשו"ע הגר"ו (שא,מב), בכל ענין שיש לו בעצמו הנאה ותועלת בלבישת שני החגורות, מותר, גם אם עתה אינו צריך אלא לאחד מהם ואת השני הוא מוציא רק בשביל אדם אחר, הואיל והוא חגור בענין שדרך לחגור לפעמים לצורך עצמו).

זאמר רבי זירא... — צריך לומר: 'אמר'. וכן הוא בדפוסים ישנים. (מגדים חדשים; גליונות קה"י).

רש"י ד"ה מנקטא. לוי"ה' — כן נמצא לרש"י בכמה מקומות במסכת זו. ומסר החיד"א (שם הגדולים ח"א ערך רבנו יצחק הלוי) בשם רבי חיים בן עטר, קבלה מרבותיו, כאשר רש"י כותב 'לוי"ה' כוונתו לייחס הפירוש לרבו הלוי. וכן כתב בספר 'מנחת בכורים' (מובא ב"ד דוד' כאן) שהכוונה לרבי יצחק יצחק הלוי. ואולי פענוח ראשי תבות אלו הוא: 'למורי ורבי יצחק הלוי'. (עפ"י מגדים חדשים)

דף ס

רבא אמר: לצדדים קתני, יש עליה חותם תכשיט דאיש, אין עליה חותם תכשיט דאשה' — לפי רבא, אין לתלות הדבר במחלוקת רבי נחמיה וחכמים כדברי רבי זירא, אלא אף חכמים הסוברים לילך אחר המעמיד ולא אחר החותם, מודים הם לענין שבת שכיון שיש עליה חותם, אין טבעת זו 'תכשיט' לאשה ולכך חייבת חטאת. (הגהות אשר"י, בשם ר"י ומהרי"ח, ועוד. וכן צדד החו"א (כלים יז,ד), ופרש בזה פסקי הרמב"ם. וכן כתב בשפת אמת).

ואולם הריטב"א נקט (ולכאורה כן משמע מלשון התוס'), שאין במשמע שרבא בא לחלוק על סברת רבי זירא, לתלות שאלה זו במחלוקת חכמים ורבי נחמיה. ולפי זה גם לרבא צריך להעמיד משנתנו כר' נחמיה. (אבל בדעת רב נחמן בר יצחק כתב הריטב"א, שהוא בא לחלוק על עיקר סברת רבי זירא, כי כן משמע מלשוננו, שאומר קושיא מעיקרא ליתא, כי אין להשוות בין טומאה לשבת).

דף נט

פא. א. כלי שנשבר או פורק, ועדיין הוא ראוי לשימוש מסוים אך לא מעין מלאכתו הראשונה — האם הוא טמא כבתחילה אם לאו?

ב. סנדל של בהמה — האם הוא מקבל טומאה?

א. כלי שנשבר או פורק ואינו ראוי למעין מלאכתו הראשונה אלא לשימוש אחר — לענין טומאת מדרס אינו מטמא אם עתה אינו ראוי למדרס. [והוא הדין אם מתחילתו אינו מיועד למדרס, כגון סאה שכפאה וישב עליה, שנאמר אשר ישב עליו הזב — מי שמייוחד לשיבה, יצא זה שאומרים לו עמוד ונעשה מלאכתנו].

ולענין טומאת מת — מחלוקת אמוראים; לרבי יוחנן אינו מטמא אלא אם ראוי הוא למעין מלאכתו הראשונה, כגון זוג שניטל ממנו העינבל, ראוי להקישו על גבי חרס. ולרבי יוסי בר' חנינא ורבי אלעזר, אפילו אם ראוי למלאכה אחרת, טמא. [וכן היא דעת רב ורבי חנינא].

א. אם ייחדו (לעולם. חז"א כלים טו, טז) למלאכה אחרת — לכל הדעות טמא. וכן לענין מדרס, אם ייחד הסאה לשיבה — טמאה (עפ"י תוס').

ב. לפי פירוש התוס', לא אמר רבי יוחנן אלא כשהכלי עומד לחזור לקדמותו, אבל אם אינו עומד לחזור, אין צריך שיהא משמש מעין מלאכתו הראשונה.

הראשונים צדדו אופנים שכלי שנשבר טהור אפילו הוא ראוי למעין מלאכתו הראשונה, [לפי שאינו ראוי לחזור לקדמותו. עריטב"א ועוד], כגון כלי של אכלין שניקב כמוציא זית, אינו טמא אלא אם ייחדו מעתה לרימונים — לשיטת רש"י להלן זה:

ג. משמע מדברי הרמב"ם שאין הלכה כרבי יוחנן אלא כדעת הרבים, שלטומאת מת אין צריך שיהא ראוי למלאכתו הראשונה (עפ"י חז"א כלים טו, טז).

ב. סנדל בהמה של מתכת — טמא, (ואעפ"י שכלי תשמיש בהמה טהורים), לרב — הואיל וראוי לשתות בו מים במלחמה. [אבל אם הוא מאוס שאי אפשר לשתות בו (וקשה לנקותו ואין הדרך לנקותו. ע' חז"א כלים יז, ד), טהור]. לרבי חנינא — הואיל וראוי לסוך בו שמן במלחמה, [ואפילו אינו ראוי לשתיה]. לרבי יוחנן — הואיל וראוי לאדם בשעה שבורח מן הקרב ורץ בו על קוצים וברקנים. [אבל סנדל כבד שאי אפשר לרוץ בו, טהור. ואפילו הוא ראוי לשימושים אחרים, סובר רבי יוחנן שאם אינו ראוי למעין מלאכתו הראשונה, טהור].

א. מסתימת הרמב"ם נראה שאין חילוק בין כבד וקל. ומשמע שאין הלכה כרבי יוחנן (עפ"י חז"א).

ב. סנדל בהמה של עץ, יתכן ואינו טמא, שדרכו להתקלקל לכל שימושי האדם הנ"ל (עפ"י תוס').

דפים נט — ס (סב)

פב. האם מותר לצאת בדברים דלהלן בשבת?

א. עיר של זהב.

ב. כלילא (= עטרה שבראש).

תי

ג. קמרא (= אבנט שיש בו זהב ואבנים טובות); אבנט על גבי אבנט.

ד. רסוקא (= חתיכת מעיל רחבה).

ה. נזמים.

ו. טבעות.

ז. מחט; (סיכה).

א. לרבי מאיר, 'עיר של זהב' נחשב משאוי ואם יצאת בו האשה חייבת חטאת. לחכמים, דינו תכשיט ואעפ"כ לא תצא בו, שמא תראהו לחברתה ותוליך ד' אמות ברשות הרבים. רבי אליעזר מתיר לכתחילה, כי תכשיט זה רגיל רק אצל אשה חשובה, ואין דרכה של אשה חשובה לשלוף תכשיטיה להראותם. [וסתם מתניתין כחכמים. וכן הלכה].

רש"י ותוס' נחלקו במהות תכשיט זה, האם הוא ענוד על הבגד או נתון על הראש ככתר. ולענין הדין אין נפקותא ביניהם, כי כל תכשיט מיוחד שיש בו חשש שמא תשלוף ותראהו — בכלל איסור חכמים (שו"ע הגר"ז).

ב. כלילא — רב אסר ושמואל התיר. [וכן דרשו לוי בנהרדעא ורבה בר אבוח במוזא, להתיר]. ללשון אחת בגמרא מחלוקתם אמורה בכלילא העשויה רצועה מעוטרת בזהב ובאבנים טובות, אבל עשויה כולה מזהב או מכסף — אסור לדברי הכל, שמא תשלוף ותראה. ואולם רב אשי שנה לקולא, מחלוקתם בשל טס (או חוט. ר"ף) של זהב, [ושמואל מתיר לפי שאין דרכה של אשה חשובה — שהיא רגילה בתכשיט זה — לשולפו], אבל ברצועה, דברי הכל מותר. וכן הוכיחו מדברי רב יוסף.

הרי"ף סתם להתיר, ומשמע שנקט כדברי שמואל, לוי ורבה בר אבוח. ואולם הרי"ז כתב שהלכה כרב וכפי דברי רב אשי, הלכך אין התר אלא ברצועה, אבל העשוי כולו מזהב או כסף — אסור (וכן היא דעת ר"ח, וכ"כ הרמב"ן בדעת הרי"ף. וכן נקט הריטב"א).

ג. קמרא (= אבנט מקושט) — מותר לצאת בו. יש אומרים: עשוי רצועה משובצת. וי"א טס או חוט זהב.

והלכה כלשון אחרונה, הלכך מותר אפילו העשוי מזהב, כל שכן העשוי מרצועה או מטלית משובצת (רי"ף).

קמרא על גבי האבנט — הרי זה כאדם החגור בשני אבנטים (רב אשי).

ונחלקו דעות הראשונים אם מותר הדבר או אסור. וכתבו הפוסקים לחוש לדעה המחמירה. ואולם אם הדרך לחגור שני חגורות, או כגון שכל אבנט נתון על בגד אחר, כגון אחד על החלוק ואחד על המעיל העליון — מותר (פוסקים). כתבו פוסקים אחרונים, מותר לאדם לצאת חגור באבנט המיוחד לתפילה, על בגדו העליון, גם אם יש לו חגור אחר במכנסיו. ואולם אם יש לו חגור במכנסיו ורוצה ללבוש חגור לתפילה על המכנסים — בשו"ת אגרות משה (או"ח ח"ב עו וח"ד קא) אסור. ויש מתירים.

ד. רסוקא (= חתיכת מעיל רחבה); אם תלויות בה רצועות לקשרה ולהדקה — מותר לצאת בה. ואם לאו — אסור, שמא יפול מעליה ותשכח ותביאנו בידה.

ה. נזמי האף — לא תצא בהם, שמא תשלוף להראותם ותעבירם ד' אמות ברשות הרבים.

נזמי האוון — מותר, הואיל וטורה הוא לה לשלפם, מפני שאזניה מכוסות בקישורים (רש"י ותוס'. וע' תשב"ץ ח"ג ע"ב). ובמקומות שנוהגים לגלות האזנים — אסורה לצאת בהם. ולכן הבתולות שאזניהן מגולות — אסורות לצאת בנזמים (שו"ע הגר"ז שג, י).

1. טבעת שאין עליה חותם — לא תצא אשה בה, ואם יצאה פטורה. ושיש עליה חותם — לרבי זירא, שנוי הדבר במחלוקת תנאים; לרבי נחמיה החותם הוא העיקר, הלכך אין זה תכשיט אלא משאוי וחייבת. וכן סתמה משנתנו (סו.י). ולחכמים — פטורה, שהחותם טפל לעיקר הטבעת. [וכן סוברים חכמים בכלים נוספים, כגון קולב ערסא (רש"י: מאזנים. ויש שהעירו על פירושו. ע' חדש האביב; חו"א כלים) וסולם, לילך אחר העמיד שבכלי, ומין הכלי נקבע על פי המעמיד. (ונראה שדוקא בכגון אלו שהמעמיד חשוב, ולא בשאר כלים. עפ"י חו"א כלים יו, ג). ואף כאן הטבעת היא מעמדת החותם ולא להפך].
לרבא [ולרב נחמן בר יצחק], יש אומרים שאין הדין תלוי במחלוקת תנאים, כי גם לחכמים, אשה היוצאת בשבת בטבעת שיש עליה חותם, חייבת, שהיא לה כמשאוי (הגהות אשר"י. וכן צידד בחו"א כלים יו, ד, ובאר בזה דברי הרמב"ם). והריטב"א חולק.
טבעת של איש שיש עליה חותם — תכשיט היא לו ולא משאוי, ושאין עליה חותם — משאוי היא לו וחייב חטאת. (רבא. וכדברי עולא להלן סו.י).

נחלקו הראשונים לענין תכשיט המיועד לאיש בלבד, האם גזרו בו שמא ישלוף ויראהו. והכרעת הפוסקים שאין למחות ביד הנוהג התר, אם כי בעל נפש יחוש ולא יצא בטבעת כלל, גם אם יש עליה חותם (ע' משנ"ב שא ס"ק לח ובשעה"צ).
דבר שהוא תכשיט גם לאשה וגם לאיש — אסור אף לאיש לצאת בו (שא, ט).
הריטב"א (סו.י): כתב שעתה נוהגים האנשים לענוד טבעת ללא חותם. ואולם הרמב"ן כתב איסור בדבר. וכתבו פוסקים אחרונים (מובא במשנ"ב) שבעל נפש לא יצא בטבעת כלל בשבת, כאמור. ואולם בזמננו יש מתירים, כי כן דרך האנשים לענוד טבעת ללא חותם (כן פסק בשו"ת אור לציון ח"ב כג, יא).

2. מחט שאינה נקובה, שהאשה חולקת בה את שערך, וראשה אחד נועד לקישוט על פדחתה — לא תצא בה בשבת, ואם יצאה פטורה.
אבל מחט שאוגרת בה את שערך אל מתנת השבכה, יוצא לפי המסקנא שמותר לצאת בה, (אם משום שנועדה לצניעות אם משום שאינה עשויה כלל לנוי, הלכך אין חשש שליפה. ערש"י ותוס'. וע' מהרש"א).
מחט נקובה — משאוי היא ולא תכשיט, והיוצאת בה בשבת — חייבת. (משנה סו).
איש היוצא במחט שאינה נקובה — משאוי הוא לו וחייב חטאת. ואם יצא במחט נקובה — לדעת הרי"ף (סו.י) פטור. והרו"ה ועוד חולקים.

דף ס

פג. מה ענינה של גזרת 'סנדל המסומר'?

מפני מעשה שהיה, שנהרגו עם רב במערה / בבית הכנסת בשעת גזרות השמד, בגלל סנדל המסומר, אסרו חכמים לצאת בסנדל המסומר בשבת. ולפי שהמעשה ארע בשבת, לא אסרו אלא בשבת שהוא זמן